

การนำ EVM มาใช้ ในการบริหารจัดการองค์กรของรัฐวิสาหกิจ

ศาสตราจารย์ ดร.อัญญา ชันธวิทย์

ศาสตราจารย์ในสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ระดับ 11

กิตติยาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รัฐวิสาหกิจที่เข้าร่วมกิจกรรม

1. รัฐวิสาหกิจที่จะใช้ **แนวทางเกณฑ์การประเมินผล EVM ในรูปแบบปัจจุบัน** คือ
บริษัท ธารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด
2. รัฐวิสาหกิจที่จะใช้ **แนวทางเกณฑ์การประเมินผล EVM ในรูปแบบประยุกต์**
จากแนวทางเกณฑ์ EVM ในปัจจุบัน คือ
  - 2.1 **องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ**
  - 2.2 **องค์การสวนพฤกษศาสตร์**
  - 2.3 **องค์การสวนสัตว์**
  - 2.4 **การกีฬาแห่งประเทศไทย**

บริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด

- **วิสัยทัศน์**

เป็นองค์กรชั้นนำในการพัฒนาและบริหารจัดการทรัพย์สินของรัฐ **ให้เกิดประโยชน์สูงสุด**

- **พันธกิจ**

1. สร้างและบริหารศูนย์ราชการที่ทันสมัยในมิติใหม่ของการอยู่ร่วมกัน
2. พัฒนาและบริหารจัดการทรัพย์สินของรัฐ

- **วิสัยทัศน์**

เป็นแหล่งเรียนรู้ **ที่มีความเป็นเลิศ** ในการจัดการเรียนรู้ตามอัธยาศัย การสร้างและส่งเสริมความตระหนักด้าน
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพ

- **พันธกิจ**

พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการสื่อสารทาง
วิทยาศาสตร์ การจัดกิจกรรม การวิจัยพัฒนา และการจัดการทุกรูปแบบที่มุ่งสร้างความรู้ ความเข้าใจ
ทัศนคติ ทักษะกระบวนการและจิตวิทยาศาสตร์แก่สังคมไทย

องค์การสวนพฤกษศาสตร์

- **วิสัยทัศน์**

เป็น **องค์กรชั้นนำ** ทางด้านพฤกษศาสตร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์
ศึกษาวิจัย และเผยแพร่ความรู้ทางด้านพรรณไม้ไทย เพื่อการเรียนรู้ของประชาชน

- **พันธกิจ**

1. สร้างองค์ความรู้และแหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้สวนพฤกษศาสตร์เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์พืช และองค์ความรู้
ทางด้านพืช เพื่อการศึกษาของประชาชน
2. เผยแพร่และสร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อให้การถ่ายทอดความรู้สู่ประชาชนให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของ
ทรัพยากรพรรณพืช และเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่ม

องค์การสวนสัตว์

- **วิสัยทัศน์ (Vision)**

เป็นสถาบันอนุรักษ์และให้บริการองค์ความรู้ด้านสัตว์ป่า **ระดับสากล**

- **ภารกิจ (Mission)**

1. การอนุรักษ์สัตว์ป่าและธรรมชาติ
2. การวิจัยทางสัตวศาสตร์
3. การให้การศึกษแก่ประชาชน
4. การเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจอย่างครบถ้วน

- **วิสัยทัศน์**

เป็นองค์กรหลักในการพัฒนากีฬา**เพื่อความเป็นเลิศ**และกีฬาเพื่อการอาชีพให้ประเทศเป็น**หนึ่งในผู้นำ**
ทางการกีฬาของเอเชีย

- **พันธกิจ**

1. กำหนดนโยบาย ทิศทาง กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา
2. ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานเพื่อการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน
3. ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดสภาพแวดล้อมองค์ประกอบด้านกีฬาที่มีความเหมาะสม
4. อำนวยการบริหารจัดการสถานกีฬา อุปกรณ์กีฬาและบริการทางการกีฬา

ข้อสังเกตและประเด็นปัญหา

ข้อสังเกต

1. ลักษณะของวิสัยทัศน์ ที่ รส. มี**ร่วมกัน**
  - 1.1 มีความเป็น**เลิศ**
  - 1.2 ระดับ**ผู้นำ**
  - 1.3 มีความเป็น**สากล**
2. วิสัยทัศน์เป็นวิสัยทัศน์ที่เกิดขึ้น**ตามภารกิจ**

ประเด็นปัญหาสำคัญ 2 ประการ

1. รส. ต้องการเป็นเลิศ เป็นผู้นำ เป็นสากล ไป **เพื่ออะไร**
2. รส. จะบริหารจัดการองค์กร **อย่างไร** เพื่อให้ รส. มีคุณลักษณะตรงตามวิสัยทัศน์นั้น

คำตอบสามารถอนุมานได้จาก หลักเกณฑ์และแนวทางการกำกับดูแลที่ดีในรัฐวิสาหกิจ

- การ **สร้างมูลค่าเพิ่ม** ให้กับกิจการจะต้องเน้น
- การสร้าง **กำไร** และเพิ่ม **มูลค่า** ให้กับกิจการ
- ทั้งนี้ จะต้องกระทำภายใต้กรอบ **จริยธรรม** ที่ดี
- โดยคำนึงถึง **ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย** เพื่อ **ประโยชน์ส่วนรวม**
- อีกทั้งต้องกระทำอย่าง **ต่อเนื่อง** เพื่อให้เจ้าของกิจการ **ผู้ถือหุ้น** และ **นักลงทุน** มีความ **เชื่อมั่นต่อผลการดำเนินงานในปัจจุบันและอนาคต**

คำตอบเกี่ยวกับวิสัยทัศน์

1. รส. ต้อง **สร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์** ให้กิจการ โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย เพื่อ **ประโยชน์ส่วนรวม**
2. การมีคุณลักษณะตาม **วิสัยทัศน์** ย่อมส่งเสริมให้ รส. สามารถสร้างมูลค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ให้มีระดับสูงขึ้นได้ จนเป็นที่สุด

(Economic Value Maximization)

ความเข้าใจที่ถูกต้อง

มูลค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ประกอบด้วย (1) มูลค่าที่เป็นตัวเงิน และ (2) มูลค่าที่ไม่ใช่ตัวเงิน ดังนั้น **การสร้างมูลค่าให้สูงที่สุดจึงไม่ได้หมายความว่า ในทางตรงหรือโดยนัย ว่า รส. ต้องทำกำไร** ทั้งนี้ ย่อมขึ้นกับลักษณะของวัตถุประสงค์และพันธกิจของ รส.

ตัวแบบจำลอง Enterprise Governance เพื่อการสร้างมูลค่าของ รส.

- 1. Performance** คือการบริหารงานเพื่อการสร้างมูลค่าสูงสุด (Value-Based Management)
- 2. Conformance** คือ การกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Governance หรือ CG)
- 3. Responsibility** คือ การบริหารงานอย่างแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility หรือ CSR)

ลักษณะการเกิดขึ้นของมูลค่าของ รส. ตามตัวแบบจำลอง

Enterprise Governance

CG และ CSR	Performance	
	ต่ำ	สูง
สูง	มูลค่าที่ยังสร้างไม่ได้ Unrealized Value	มูลค่าสูงสุด Value Maximization
ต่ำ	มูลค่าที่ถูกทำลาย Value Destruction	มูลค่าที่เสี่ยง Value at Risk

ข้อสังเกต การที่ รส. จะสามารถสร้างมูลค่าได้ในระดับที่สูงขึ้น รส. ต้องมี Performance คือการบริหารจัดการองค์กร เพื่อสร้างมูลค่า (Value Based Management) เป็นจุดเริ่มต้นก่อน

คำตอบเรื่องวิธีสร้างมูลค่า รส. ในแนวทางการบริหารจัดการองค์กรรูป Value Based Management ซึ่ง สคร. เรียกแนวทางนี้ว่าเป็นแนวทางที่ใช้ระบบ EVM (Economic Value Management)

หมายเหตุ CG และ CSR เป็นกลไกด้านการบริหารจัดการองค์กร ที่องค์กรจัดให้มีขึ้นเพื่อประกันว่าองค์กรมีการกำกับดูแลที่ดี (CG) และแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)

หลักคิดเบื้องต้นของ EVM ในการบริหารงานของ รส.

- เมื่อตั้ง รส. คือ “ใส่เงิน” ซึ่งคือ **ทุน หรือ เงินลงทุนของ** รส.
แต่ยังไม่ได้ลงมือบริหาร คือ ยังไม่ได้ “ใส่ความสามารถ”

$$\text{เงินลงทุน} = \text{สินทรัพย์} = \text{มูลค่าตั้งต้น}$$

- เมื่อ รส. ได้ลงมือบริหารและทำกิจกรรมแล้ว

$$\text{เงินลงทุน} + \text{ความสามารถ} \leftrightarrow \text{สินทรัพย์} + \text{“ประโยชน์เพิ่ม”} = \text{มูลค่า}$$

$$\text{มูลค่า} = \text{มูลค่าตั้งต้น} + \text{มูลค่าเพิ่ม}$$

หมายเหตุ 1. “ประโยชน์เพิ่ม” อาจเป็นรายได้ **สุทธิ** คือกำไร ที่หาได้ในรูปตัวเงิน หรือ ประโยชน์ **สุทธิ** ที่ทำให้แก่สังคมตามภารกิจ

2. เหตุที่ต้องเน้นเรื่อง “**สุทธิ**” เพราะ ในการทำให้เกิดรายได้ หรือ ประโยชน์ **รส. ต้องใช้** **จ่ายหรือลงทุนโดยใช้ ตัวเงิน** จึงจะมีรายได้ หรือ สร้างประโยชน์นั้นๆ ได้จริง

มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐศาสตร์ (Net Economic Value)

- ผลประโยชน์ทางเศรษฐศาสตร์
  - = (รายได้รูปตัวเงิน - ค่าใช้จ่ายรูปตัวเงิน) + ประโยชน์ที่มีได้อยู่ในรูปตัวเงิน
  - = กำไรจากการดำเนินงาน* + ผลประโยชน์ที่มีได้อยู่ในรูปตัวเงิน
- แต่ **เงินที่ใช้ลงเป็นทุนของ รส. มี ต้นทุนทางการเงิน และ ต้นทุนเป็นรายการหักของมูลค่า** ดังนั้น
  - ผลประโยชน์ทางเศรษฐศาสตร์ **สุทธิ**
  - = (กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน + ผลประโยชน์ที่มีได้อยู่ในรูปตัวเงิน) - **ต้นทุนทางการเงิน**
- **ผลประโยชน์ทางเศรษฐศาสตร์สุทธิ** ของปีใด = **มูลค่าที่สร้างเพิ่ม** ได้ในปีนั้น

* รส. บางแห่งอาจเทียบ กำไรจากการดำเนินงาน ว่าเป็น รายได้ที่สูงกว่ารายจ่าย

หมายเหตุ กำไรจากการดำเนินงาน - ต้นทุนทางการเงิน = กำไรทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Profit หรือ EP)
ดังนั้น ผลประโยชน์ทางเศรษฐศาสตร์สุทธิ = ผลประโยชน์ที่มีได้อยู่ในรูปตัวเงิน + กำไรทางเศรษฐศาสตร์

นียมการบริหารงานเพื่อเพิ่มมูลค่าสำหรับ รส. Economic Value Management หรือ EVM

- การ **บริหารจัดการองค์กร**
- โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ **สร้างมูลค่าเพิ่ม**
- ให้แก่ **ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม**
- รวมแล้วให้มีระดับ **สูงที่สุด**
- โดยที่ **มูลค่า** เป็น มูลค่าที่อยู่ในรูป**ตัวเงิน** บวก มูลค่าที่ **มิได้อยู่ในรูปตัวเงิน**

แนวทางการบริหารงานเพื่อเพิ่มมูลค่า

- มูลค่า**เพิ่ม** ของปี = ผลประโยชน์ทางเศรษฐศาสตร์ **สุทธิ** ของปี
  - รส. จะดำเนินกิจการอย่าง**ต่อเนื่องต่อไปในอนาคตไม่มีสิ้นสุด**
  - การบริหารมูลค่าของ รส. จึง
เป็น การบริหารงานเพื่อเพิ่ม **ผลประโยชน์ทางเศรษฐศาสตร์สุทธิ** ของปี
รวมทุกปี
- มิใช่** เน้นผลประโยชน์ของปีใดปีหนึ่ง
ซึ่งในทางปฏิบัติมักเน้น (อย่างไม่ถูกต้อง) ว่าเน้นปีปัจจุบัน
เพราะมักเป็น KPI ของปี

โครงสร้างของมูลค่าเพิ่มของปี

- ผลประโยชน์ทางเศรษฐศาสตร์สุทธิของปี
  - = (กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน + ผลประโยชน์ที่มีใช้ตัวเงิน) – ต้นทุนทางการเงิน
  - = (กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน + ผลประโยชน์ที่มีใช้ตัวเงิน)
    - (อัตราต้นทุนทางการเงิน x เงินลงทุน)
  - = (NOPAT + Nonfinancial, Social Benefit) – (WACC x IC)

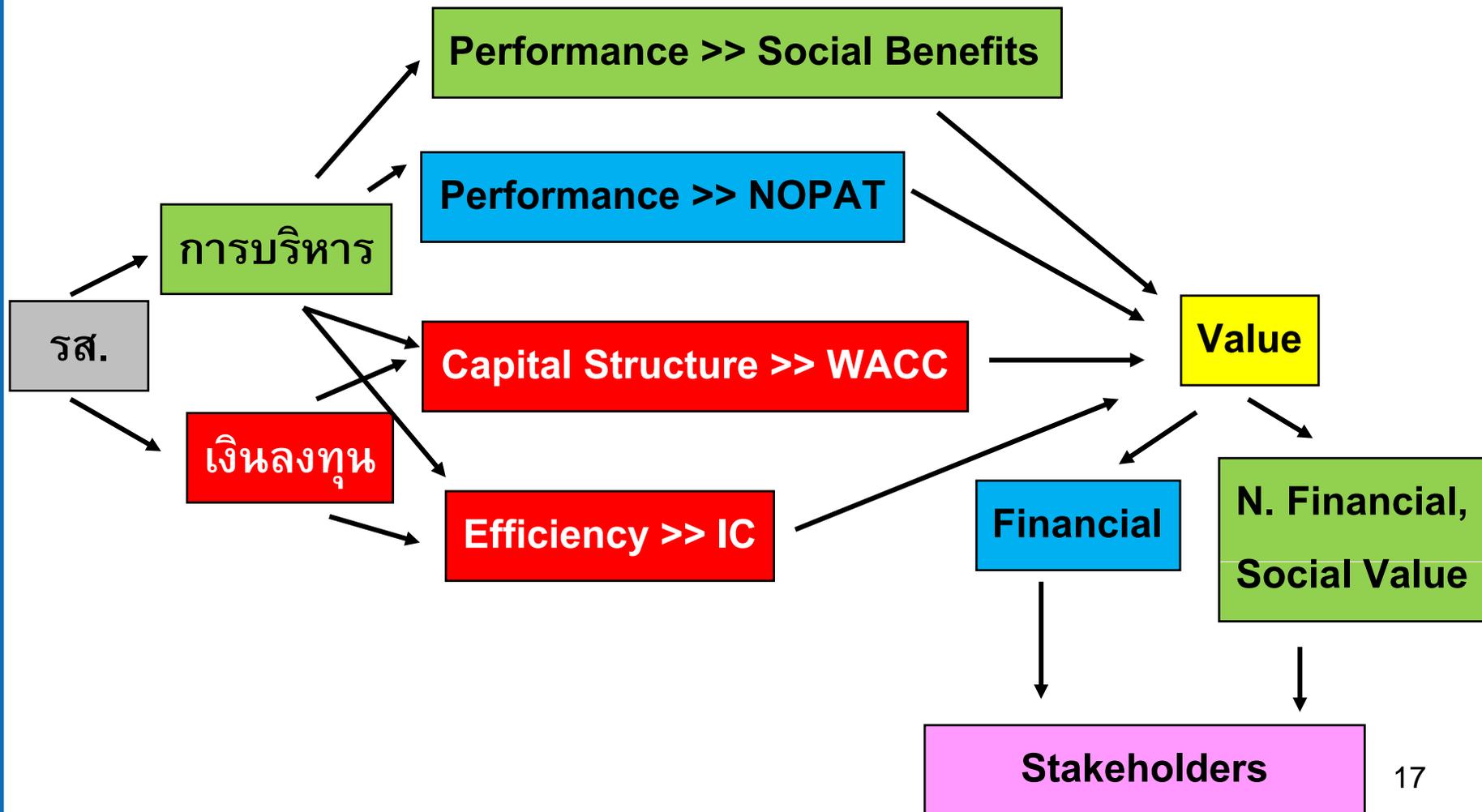
หมายเหตุ

NOPAT = Net Operating Profit after Taxes

WACC = Weighted Average Cost of Capital

IC = Invested Capital

สรุปกรอบการบริหารงานเพิ่มมูลค่าของ รส. และ กลยุทธ์

ข้อควรระวังเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ EVM

- **ไม่ได้เน้นการคำนวณ Economic Value** (แต่ รส. ที่คำนวณค่า EV ได้ ย่อมสามารถใช้ข้อมูลโครงสร้างไปใช้ประกอบการตัดสินใจ และการบริหารจัดการองค์กร ให้สร้างมูลค่าได้สูงขึ้น)
- **ไม่ได้เน้นการสร้าง Economic Value เฉพาะของปีใดปีหนึ่ง**
แม้ Economic Value หรือ Economic Profit ปีหน้าอาจเป็น KPI ตัวหนึ่ง
- เป็นการบริหารงานเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของ**ทุกปี โดยรวม**
แม้**อาจต้องสละ Economic Value ของปีใดปีหนึ่ง**
หรือของบางหน่วยงานย่อย

คำแนะนำ รส. โดยเฉพาะ รส. ที่เน้นการสร้างประโยชน์ที่มีได้อยู่ในรูปตัวเงินจำเป็นต้องวัดผล (Measurement) และกำหนดตัวชี้วัด (Key Performance Indicators) ให้ได้ “ถ้าวัดผลงานไม่ได้ ก็บริหารงานไม่ได้” ตัวอย่างเช่น

ธนาคารฯ **พัฒนาสินทรัพย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด** ซึ่งชี้วัดโดย .....

อวพช. เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความเป็นเลิศในการจัดการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ซึ่งชี้วัดโดย .....

สวนพฤกษศาสตร์ฯ เป็นองค์กรชั้นนำทางด้านพฤกษศาสตร์ในการอนุรักษ์และศึกษาวิจัย ซึ่งชี้วัดโดย .....

สวนสัตว์ เป็นสถาบันอนุรักษ์และให้บริการระดับสากล ซึ่งชี้วัดโดย .....

การกีฬาฯ **พัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศและเป็นหนึ่งในผู้นำ** ซึ่งชี้วัดโดย .....

ข้อเสนอแนะสำหรับการเลือกใช้ EVM เป็นการบริหารโดย จัดการกับมูลค่าทางตรง

- วัตถุประสงค์คือการสร้าง **มูลค่า** สูงสุดของ รส.
- กลยุทธ์ แผน โครงสร้างและการปฏิบัติงานต้องสร้าง **มูลค่า** เพิ่มให้ รส.
- ทุกคน ทุกฝ่ายใน รส. สื่อสารกันด้วย **มูลค่า** เพิ่มสูงสุดของ รส.
- การตัดสินใจต้องเลือกทางเลือกที่นำไปสู่ **มูลค่า** เพิ่มที่สูงกว่าให้ รส.
- **รัฐบาล โดย สคร.** เชื่อว่า การใช้การบริหาร แบบ **EVM** เป็นกรอบ เป็นแนวทางการบริหารงานที่ถูกต้องสำหรับรัฐวิสาหกิจ

ส่วนประกอบของ EVM

- **ความเชื่อมั่น** เรื่องการสร้างมูลค่าเพิ่ม
- **ปัจจัยกำหนดมูลค่า (Value Drivers)**
- **กระบวนการบริหารงาน**
  - การพัฒนากลยุทธ์
  - การกำหนดเป้าหมาย
  - การกำหนดแผนการดำเนินงานและงบประมาณ
  - การวัดผลสำเร็จ

ตัวอย่าง Value Driver Tree เพื่อระบุ Value Drivers ซึ่งกำหนดมูลค่าของ รส.

สรุปเรื่องการประยุกต์ใช้

- EVM เป็นการบริหารงานเพื่อเพิ่มมูลค่า
ดังนั้น รส. ยังต้องทำการ **บริหารงาน**
แต่ประยุกต์ใช้ **กรอบ EVM**
- EVM ส่งเสริมให้ **ทุกคน** ทุกระดับใน รส.
ยึดการเพิ่มมูลค่าเป็นที่ตั้ง และใช้ สื่อสาร กัน
- EVM เน้นเรื่องมูลค่าเพิ่ม
ดังนั้น การบริหารและการทำงานของ รส. จึง
อธิบายได้ และ ส่งผล ให้มูลค่าเพิ่มในทางตรง

ขั้นตอนการติดตั้ง EVM ของ รส.

- **ผู้บริหารระดับสูง** ตัดสินใจประยุกต์ใช้กรอบ EVM (**Tone at the Top**)
- การออกแบบรูปแบบและ**เครื่องมือประกอบสำหรับ EVM** ซึ่งจะติดตั้งใน รส.
- การติดตั้งระบบและเครื่องมือสนับสนุน
- **การจัดอบรม** สัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการประยุกต์ใช้เป็นกรณีศึกษา หรือในโครงการนำร่อง
- การ**ปรับแต่ง**ระบบและเครื่องมือ
- การขยายผลการใช้ EVM ให้เกิดเป็น**วัฒนธรรมองค์กร** ของ รส.

การสำรวจตนเองถึงระดับความสำเร็จของ รส. ด้าน EVM

- การบริหารงานใช้ตัวชี้วัดผลงานเป็นเครื่องมือเร่งรัดการผลิตผลงาน (**performance driven**)
- ผู้บริหารทำการตัดสินใจโดยยึดการสร้างมูลค่าของ รส. เป็นหลัก (**value-based decision**)
- การบริหารงานเพื่อเพิ่มมูลค่าทำแบบประสานทุกระดับ (**managed bottom up and top down**)
- การใช้มูลค่าเพิ่มของ รส. เป็นหลักในการสื่อสาร ทำความเข้าใจและบริหารงานร่วมกัน (**two-way communication**)
- รส. ผลตอบแทนส่วนเพิ่มให้ผู้บริหารตามมูลค่าที่สร้างเพิ่มได้ (**self-reinforcing incentives**)
- ค่าใช้จ่ายและภาระเพิ่มจากการบริหาร รส. โดยยึดหลักการเพิ่มมูลค่า (**low costs**)

สรุป คำถาม คำตอบและการอภิปราย

ระบบ Economic Value Management (EVM) สำหรับ รส.

การ **บริหารจัดการองค์กร** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ **สร้างมูลค่าเพิ่ม** ให้แก่ **ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม** รวมแล้วให้มีระดับ **สูงที่สุด** โดยที่ **มูลค่า** เป็น มูลค่าที่อยู่ใน **รูปตัวเงิน** บวก มูลค่าที่ **มิได้อยู่ในรูปตัวเงิน**

ศาสตราจารย์ ดร.อัญญา ชันธวิทย์

ศาสตราจารย์ในสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ระดับ 11

กิตติยาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์